

Ścieżka Przyrodnicza

"Bużny Most"

Ścieżka ta jest stosunkowo trudna do przejścia. Ze względu na to, że przebiega po terenach zalewowych należy przed wyruszeniem zasięgnąć informacji w Dyrekcji Parku czy jest całkowicie dostępna. Długość ścieżki wynosi około 10,5 km. Ścieżka została oznakowana zielonym liściem wierzby na białym tle, a poszczególne przystanki, pomiędzy poszczególnymi przystankami, oznakowano cyframi rzymskimi malowanymi na dębowych słupkach.

Powodzenia!!!

Etap I długość około 1,75 km

Nasza wędrówka rozpocznie się od miejsca do którego istnieje dogodny dojazd autobusem z Białej Podlaskiej do Nepli, niewielkiej wioski położonej w dolinie rzeki Krzny tuż przy ujściu do Bugu. Ten odcinek naszej ścieżki pokrywa się ze szlakiem turystycznym czerwonym, który biegnie przez cały Park Krajobrazowy "Podlaski Przełom Bugu". Z miejsca gdzie zatrzymuje się autobus przejdziemy szosą asfaltową w kierunku Janowa Podlaskiego (na północ). Po drodze z mostu na rzecę możemy podziwiać piękny widok na cały ujściowy odcinek Krzny. rzeka w tym miejscu płynie szeroką doliną licznymi meandrami. Jej północny brzeg stromo opada w dolinę, na krawędzi której widoczne są zabudowania dwóch gospodarstw rolnych. Widoczny za nimi las, to jeden z ciekawszych rezerwatów na terenie parku krajobrazowego nazwany "Szwajcarią podlaską". Przez ten rezerwat jest wytyczona ścieżka przyrodnicza, która rozpoczyna się również w tym samym miejscu. Mając jeszcze w oczach widok doliny Krzny, ruszamy dalej. Po około 300 m mijamy po prawej stronie wjazd do Ośrodka Wypoczynkowego w Neplach położonego w dawnym parku dworskim. Droga wyraźnie pnie się pod górę. na końcu podejścia, po lewej stronie szosy rośnie jedno z większych drzew pomnikowych o obwodzie pierścienicy 6,80 m. Jest to topola biała (białodrzew *Populus alba*). Na jej wierzchołku było w czerwcu 1941 roku stanowisko obserwatora niemieckiego, który z tego miejsca kierował ogniem artyleryjskim podczas ataku na twierdzę Brzeską. zrozumiemy to gdy spojrzymy wstecz w stronę doliny Krzny, w dali na horyzoncie zobaczymy już bez trudności panoramę Brześcia. Możemy sobie wyobrazić jaki widok rozpościera się z tego drzewa, którego wysokość wynosi około 30 m. na tej wysokości. Podczas prac zabezpieczających ten pomnik znaleziono elementy konstrukcji stalowej, która była podstawą stanowiska obserwatora. Gdy ukaże się nam po prawej stronie szosy pomnik z czołgiem ustawionym na cokole opuszczamy asfaltową szosę skręcającą na prawo w polną drogę, biegnącą obok pomnika czołgu i krawędzią ściany lasu, która stanowi granicę północną rezerwatu "Szwajcarią Podlaska". Przy czołgu jest dogodne miejsce do zaparkowania samochodu lub autokarów oraz krótkiego odpoczynku przy ustawionych tam stołach i ławach. Po

przejściu jeszcze 200 m dochodzimy do miejsca gdzie został wyznaczony pierwszy przystanek naszej ścieżki i kończy się pierwszy etap

Etap II **długość około 1,65 km**

Przejdziemy teraz drogą polną wśród pól uprawnych. Gleba jest tu bardzo niskiej bonitacji, przeważnie V i VI klasy, toteż uprawiane są tu podstawowe zboża i ziemniaki a ich plony bez kosztownego nawożenia nie będą wysokie. Mamy przed sobą typowy krajobraz rolniczy Podlasia. Wąskie działki, których granice znaczą porośnięte przeróżnymi roślinami, miedze. Zwróćmy uwagę na różnorodność i bogactwo form tych roślin. z powodzeniem możemy rozpoznać niektóre z nich, na przykład: krwawnik pospolity, szczaw polny, bylica biała, komosa biała czy też rdest ptasi. Z niewielkiego wzgórka pośród pól możemy podziwiać krajobraz. Po lewej stronie widoczny na horyzoncie kompleks leśny, z charakterystycznymi wierzchołkami sosen to rezerwat "Czapli Stóg". W rezerwacie tym jest największa kolonia lęgowa czapli siwej, licząca około 60 gniazd. Natomiast po prawej stronie na skraju pól rozpoczyna się starorzecze, którego brzegi porośnięte są licznymi gatunkami wierzb krzewiastych, olszą oraz bogatą roślinnością zielną typową dla zbiorowisk lęgowych. Droga polna doprowadzi nas do pierwszych zabudowań Krzyczewa, gdzie skręcimy w prawo. Celem naszej wędrówki jest położony na skarpie nad starorzeczem przy jego ujściu do Bugu dworek w Krzyczewie. Jest on otoczony starym drzewostanem, w którym dominują lipy i klony.

Etap III **długość około 0,35 km**

Okolo 300 metrów od dworka przy polnej drodze obsadzonej modrzewiami możemy zwiedzić stary cmentarzyk, gdzie są pochowani ostatni przedwojenni właściciele Krzyczewa. Szczególnie wyróżnia się nagrobek Wandy Kuczewskiej z 1907 roku wykonany z czarnego marmuru. Cmentarzyk porastają rozległe kępy borowinka będącego pod częściową ochroną a jego pojawienie się w tym miejscu, podobnie jak w przypadku parku dworskiego jest wynikiem działania człowieka. Okolo 50 m dalej po prawej stronie drogi stoi drewniana kaplica z 1683 roku, dziś katolicka pod wezwaniem św. Jerzego. Kształt bryły kaplicy i kierunek ustawienia ołtarza na wschód, świadczą o jej prawosławnym rodowodzie. Za kapliczką możemy zobaczyć szeroką panoramę dużego zakola Bugu, który w tym miejscu płynie szerokim korytem. W dole, przy lustrze wody ustawiony jest wodowskaz.

Etap IV **długość około 2,1 km**

Od kapliczki drogą gruntową przez wioskę idziemy na północ. Krzyczew to wioska, w której jest jeszcze kilka chałup drewnianych z początku XX wieku. Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego z roku 1880 podaje, że w lesie zwanym

Kurhanki są dwa kopce kryjące poległych w wojnach ze Szwedami. Dzisiaj niestety nikt nie potrafi wskazać gdzie się znajdują te kopce. Podobnie jest z najbardziej na północ wysuniętym fortem twierdzy brzeskiej, który w 1880 roku jak podaje wyżej wymieniony Słownik był nowy a dzisiaj nie wiadomo gdzie był zbudowany. Jeżeli macie trochę czasu możecie poszukać tych miejsc. Może będziecie mieli więcej szczęścia niż pracownicy parku Krajobrazowego. Po przejściu około 1 km skróćmy w prawo na drogę w kierunku łąk. W miejscu krzyżowania się dróg nie skręcając możemy dojść do starego drewnianego wiatraka, który odległy jest o około 300 m. Jest to typowy koźlak gdzie na wiatr obracano całą konstrukcję budynku. Od wiatraka musimy wrócić do skrzyżowania dróg. Ta droga wyprowadzi nas na szerokie, płaskie łąki. Po przejściu około 800 m skróćmy w prawo z drogi gruntowej będącej granicą między łąką a polem ornym na bardzo mało uczęszczaną dróżkę wśród łąk. W tym miejscu opuścimy czerwony szlak biegnący tutaj prosto do wsi Łęgi i przejdziemy około 200 m łąkami bliżej pasa wierzby rosnących nad rzeką.

Etap V **długość około 2,1 km**

Nasza dalsza wędrówka będzie biegła bardzo słabo widoczną ścieżką aż do miejsca gdzie skróćmy lekko w prawą stronę. Z tego miejsca widoczne będzie duże zakole rzeki o stromych brzegach nie porośniętych wierzbą. w skarpie widoczne otwory to miejsca łąkowe licznych kolonii jaskółki brzegówki. Gdy się dobrze przyjrzymy to możemy zobaczyć nisko nad wodą lecącego zimorodka, który również gnieździ się w stromych skarpach rzeki. Jesteśmy w centrum łąki, na której rosną dwa piękne samotne dęby. Zwróćmy uwagę na kształt ich koron charakterystyczny dla drzew samotnie rosnących. Bliżej brzegu rośnie również samotnie topola czarna różniąca się między innymi od topoli białej kształtem liści. My przejdziemy dalej skrócając w lewo w miejscu gdzie ścieżka biegnie przez niewielkie zarośla krzewiastych wierzby.

Etap VI **długość około 0,6 km**

Korzystając z mapy z miejsca, w którym się znajdziemy musimy dotrzeć do końca nasypu starej "carskiej drogi", biegnącej z Janowa Podlaskiego do Żabianki po białoruskiej stronie. Teraz mamy trudne zadanie, jak dotrzeć do wyznaczonego celu, pokonując liczne przeszkody terenowe. cel naszego marszu jest bardzo blisko ale niestety nie widoczny w krajobrazie a jest to przecież wysoki 3-4 metrów nasyp. Kiedy dotrzemy na koronę nasypu skróćmy w lewą stronę i po przejściu 50 m zobaczymy szeroko rozlane starorzecze, które omijaliśmy przemierzając etap V.

Etap VII **długość około 0,5 km**

Następny odcinek trasy będzie prowadził koroną dawnego nasypu do miejsca, w którym nagle nasyp się urywa. W dole zobaczymy niewielkie oczko wodne

wytworzone przez przelewające się masy wody powodziowej, które przed laty przerwały nasyp. Nie został on odbudowany, w tym miejscu zwyciężyły siły natury.

Etap VIII
długość około 1,5 km

Omijając z prawej strony oczko wodne wejdziemy znowu na nasyp, który od tego miejsca jest już nie porośnięty drzewami i krzewami. Prosto przed nami zobaczymy zabudowania wsi Łęgi, w wiosce tej jest przystanek autobusowy i zaczyna się asfaltowa droga